

Marieke vd Ven/ 5dec21

Intro

Laten we ons in de aanwezigheid stellen van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, Amen.

Welkom aan u allen op deze tweede zondag van de advent in dit huis voor God.

We zijn onderweg in de advent, op weg naar kerstmis. Advent, tijd van uitzien naar de komst van een redder. Een licht in donkere nacht, een groene twijg in wintertijd.

In de 1^e lezing lezen we over de terugkeer van de kinderen van Israël uit de ballingschap. Niet langer leven op vreemde grond. Eindelijk weer vrij. Ze gingen in tranen maar keren in vreugde. Jesaja roept op: Jerusalem, ga op de uitkijk staan, je kinderen zijn op weg naar huis.

In de 2^e lezing lezen we over Johannes de Doper. In de soberheid en eenzaamheid van de woestijn kwam het woord van God over hem. Hij heeft het woord gehoord en vertrouwd. Hij roept op: de langverwachte redding is nabij. Bereid je voor zodat het je niet ontgaat.

Vandaag gaan we de tweede Adventskaars ontsteken. Twee kaarsen om ons bij te lichten op de weg van ballingschap naar daar waar we thuis zijn.

Overweging

Ze komen naar huis. Familie, bestuurders, stadsgenoten – jaren geleden door de vijand uit Jerusalem weggevoerd – ze mogen naar huis. Cyrus, de nieuwe koning, laat hen gaan. Eindelijk vrij. Grote vreugde. Vele jaren waren ze weg van huis. Wie wist nog wat thuis was? Nieuwe generaties zijn in dat vreemde land geboren; wat wisten zij nog van thuis? Maar toch: altijd dat verlangen, dat heimwee dat niet wilde doven. Want, hoe kunnen wij ons mooiste lied zingen op vreemde grond? Ons hart kan niet zingen onder vreemde heersers. De nieuwe koning laat hen gaan. Wie wil, mag naar huis. Langs de rivier de Eufraat naar het noorden om daarna af te buigen naar het zuiden. Een tocht van zo'n 800 kilometer.

Ze komen naar huis. De tijd van lijden en van tranen is voorbij. Jerusalem, richt je op, ga op de top van de berg staan en zie uit naar je kinderen die naar huis komen. God juicht met je mee. Hij gebiedt elke berg zijn hoogte te slechten en elk ravijn zich te vullen opdat de kinderen met vaste tred naar huis kunnen gaan. Het was of wij droomden, zingt de psalm. We gingen in tranen maar keren terug in vreugde. Vreugde, eindelijk gerechtigheid. God is trouw.

Johannes herkent zich in deze vreugde als het woord van God over hem komt in de woestijn. Hij voorziet dat er iets groots staat te gebeuren: God brengt redding, een goddelijk licht zal verschijnen in de duisternis. Bereid de weg van de Heer, slecht de bergen, effen de wegen. Een langverwacht, vurig gehoopt, weergaloos bericht. Deze aankondiging moet niet zomaar worden opgetekend met 'het gebeurde in die dagen...', nee, dat moet precies worden aangeduid met eerbied en nauwkeurigheid 'in het 15^e regeringsjaar van keizer toen Pontius Pilatus.... toen Herodes en toen.....'. Toen gebeurde het. Toen wist Johannes met zekerheid: God redt. God is trouw.

Johannes, de zoon van Elisabeth en Zacharias, wordt Johannes de Doper. Hij roept op: laat je dopen als teken van een nieuw begin, neem drempels en valkuilen weg. Durf het aan. Bereid je voor opdat de komst van de redder je niet ontgaat. Dat lijkt zo in tegenspraak: heel de mensheid zal Gods redding zien maar blijkbaar is het nog niet zo eenvoudig om het te zien. Een bevrijder, een redder wordt geboren maar toch is de kans groot dat we het niet merken, niet zien, niet horen.

Dat deed me denken aan mijn eerste Heilige Communie. Het is 1958, ik ben 7 jaar. Er zijn de voorbereidingen op school, de verhalen over Jezus, het leren biechten – beetje eng toch wel – het oefenen in de kerk, de nieuwe kleren. Daags voor de grote dag de generale repetitie in de kerk met een ongewijde hostie. Die had nog niks te betekenen, zeiden ze, want die hostie is nog niet gewijd. Morgen pas. Morgen komt de Lieve Heer voor de allereerste keer in je hartje, zei het prentje. De echte dag werd een desillusie. Ik voelde helemaal geen verschil, er was niets anders geworden. Deed ik iets verkeerd, had ik iets gemist, was mij iets ontgaan? Ik herinner me de ongemakkelijke verwarring. Er had iets groots moeten gebeuren maar ik had niks gemerkt.

Niemand neemt een kind kwalijk niet alles van de kerk te begrijpen, laat staan van Gods werkelijkheid, hoewel een kind soms meer kan begrijpen dan verstandige volwassenen. Toch zette mijn communie-ervaring mij op het spoor van Johannes. Want, hoe moeten we kijken willen we zien, hoe moeten we luisteren, willen we horen?

Johannes weet dat de redding van God niet komt met veel lawaai, niet met groot geweld, niet met opzichtige gebaren. Nee, om de redding gewaar te worden, moeten wij ons voorbereiden, ontvankelijk maken. En Johannes geeft aanwijzingen hoe we dat kunnen doen: laat je dopen als voorbereiding op wat komen gaat, als eerste stap van een nieuw begin. Want er staat iets groots te gebeuren. Ik doop nog met water maar die na mij komt, zal dopen met de geest van waarheid en liefde. De geest van hoe wij bedoeld zijn, ons thuisland.

Johannes en zijn mensen daar bij de Jordaan waren nog van vóór de tijd van Jezus. Het openbare leven van Jezus moest nog beginnen. De parabellen waren nog niet verteld, het Onze Vader nog niet bekend, de Bergrede niet gehoord, de blik van Jezus nog niet gezien, zijn handelen nog niet gekend. Nog niet gehoord laat staan begrepen het: 'zalig de nederigen, zalig de bedroefden, zalig zij die getuigen van het Koninkrijk van God'.

Johannes is de voorloper van deze reddende boodschap, hij kondigt het nieuwe licht aan. Bereid je voor, het is nabij. Zijn oproep is van alle tijden, ook hier en nu aan ons: ben je bereid om je door die nieuwe geest opnieuw te laten bezielen? Is het je menens? Ben je bereid om je als het ware opnieuw te laten dopen als teken en als stut van je goede wil?'

Vandaag zijn we op weg in de Advent. Onderweg naar de komst van die nieuwe bezieling: Gods zoon wordt mensenzoon. Zo'n groot nieuws en toch zo moeilijk te bevatten: vanuit de hemel zal een nieuw licht schijnen op aarde. Een licht dat verheldert, bevrijdt, thuis brengt. Zo'n helder en toch zo'n moeilijk toegankelijk licht. Misschien wel het best te zien door mensen van goede wil.